

MAKTAB TA'LIM JARAYONINING OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI BILAN UZVIYLIGI

Rasulova Sevinch Sodiq qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti 1-kurs talabasi

E-mail-sevinch@gmail.com

Toshtemirov Rustam Abdurashidovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti "Fakultetlararo ijtimoiy fanlar"

E-mail-rustambek22091985@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maktab o'quvchilarini zamonaviy axborot vositalari yordamida savodli muloqot qilish, muhim va qimmatli ma'lumotlarni ajratish malakalariga o'rgatish zarurati paydo bo'ladi. Afsuski, mamlakatimizda maktab o'quvchilarining mediasavodxonligiga yetarlicha e'tibor berilmaydi. Shu bois mediata'limning joriy etilishi alohida dolzarb ahamiyatga ega. Mediata'lim xalqimizning urf-odatlariga, milliy qadriyatlariga tayangan holda, umuminsoniy qadr-qimmatlarga asoslanib tashkil etish zarur hisoblanadi.

Kalit so'zlar: Maktab, ta'lim, ta'lim tizimi, zamonaviy axborot vositalari, mediasavodxonlik, media ta'lim, OAV, axborot, texnika, mediamadaniyati.

НЕПРЕРЫВНОСТЬ ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА СО СМИ

АННОТАЦИЯ

Существует необходимость обучения школьников навыкам грамотного общения и выделения важной и ценной информации с помощью современных

средств массовой информации. К сожалению, в нашей стране медиаграмотности школьников уделяется недостаточно внимания. Поэтому внедрение медиаобразования имеет особое значение. Необходимо организовать медиаобразование, основанное на традициях и национальных ценностях нашего народа, на основе общечеловеческих ценностей.

Ключевые слова: *Школа, образование, система образования, современные медиа, медиаграмотность, медиаобразование, средства массовой информации, информация, технологии, медиакультура.*

CONTINUITY OF SCHOOL EDUCATIONAL PROCESS WITH MEDIA

ANNOTATION

There is a need to teach schoolchildren the skills of competent communication and highlighting important and valuable information using modern media. Unfortunately, in our country, insufficient attention is paid to media literacy of schoolchildren. Therefore, the introduction of media education is of particular importance. It is necessary to organize media education based on the traditions and national values of our people, on the basis of universal human values.

Key words: *School, education, education system, modern media, media literacy, media education, mass media, information, technology, media culture.*

Maktabda, hayotning yangi sharoitida, bu egallangan refleksiv qobiliyatlar bolaga o'qituvchi va sinfdoshlar bilan munosabatlardagi muammoli vaziyatlarni hal qilishda yaxshi xizmat qiladi. Shu bilan birga, o'quv faoliyati boladan aqliy operatsiyalar bilan bog'liq bo'lgan alohida aks ettirishni talab qiladi: o'quv vazifalarini tahlil qilish, harakatlarni nazorat qilish va tashkil etish, shuningdek diqqatni nazorat qilish, mnemonik harakatlar, aqliy rejalashtirish va muammolarni hal

qilish. Shu bilan birga, hissiy sohaning uyg'un rivojlanishi ba'zan hal qiluvchi rol o'ynaydi[1].

Mediata'lim yoshlarimizni zamonaviy OAV bilan xavfsiz va samarali muloqot qilishga tayyorlaydi, ularda mediaogohlikni, mediasavodxonlikni, mediamadaniyatni va mediakompetentlikni shakllantiradi. Media bolalarimizni tarbiyalashda, ta'lim berish va madaniy rivojlantirishda katta o'rin egallaydi, shuningdek, jamoatchilik fikrini shakllantirishda va boshqaruv jarayonlarida faol ishtirok etadi.

Zamonaviy maktab o'quvchilari, odatda, kattalardan ko'proq ommaviy axborot vositalari va kompyuter uskunalaridan foydalanishda ustunliklarga ega bo'ladilar, media innovasiyalarni o'zlashtiradilar, media tajriba va qat'iy media tanlovlariga egalar[2].

Zamonaviy maktab ta'lim muassasalariga ommaviy axborot vositalari, interaktiv texnologiyalar, masofaviy ta'lim shakli va ta'lim olish, elektron san'atlar tezkor ravishda kirib bormoqda. Maktab o'quvchilari doimo o'sib borayotgan axborot oqimlariga duch keladilar va o'zlarining qidiruv malakalarini namoyish qilish, olingan ma'lumotlarni mustaqil ravishda tanqidiy baholash jarayonida katta qiyinchiliklarni boshdan kechiradilar. Bunday sharoitda mutaxassislar tayyorlashda medianing roli ancha ortadi. Bu o'z navbatida o'qituvchidan yuksak eruditsiya, ulkan ijodiy, ilmiy salohiyat va tashabbuskorlikni talab qiladi, chunki uchinchi ming yillikda mehnat bozori kuchli raqobat va iqtisodiy ehtiyoj muhiti sharoitida kadrlar tanlashga alohida e'tibor berib, ularni jiddiy saralamoqda. Shuning uchun maktab o'quvchilarini mediasavodxonlikka o'qitish davlatimiz ta'lim siyosatida ustuvor yo'nalish bo'lishi kerak. Axir, millatimizning kelajagi, aynan, zamonaviy maktab o'quvchilarining mediasavodxonligiga bog'liq bo'ladi[3].

O'qitish uslubini o'zgartirmaydigan va hozirgi jamiyatga moslasha olmaydigan maktab muvaffaqiyatsizlikka uchraydi, chunki bizning jamiyatimiz harakat va taraqqiyotdir, shuning uchun yangi avlodlar jamiyat bilan bir vaqtda ilgarilashga tayyor bo'lishlari kerak. . Bunda maktab juda muhim, shu sababli ular o'quvchilarga yangi va yaxshi bilimlarni taklif qilishlari uchun doimo yangilanib turishlari kerak.

Ammo maktablar o'zgarishni qanday bilishadi? Chunki OAV sizga aytadi va ular ham buni qilishadi. Maktab o'quvchilari ushbu o'zgaruvchan jamiyatda mustaqil ravishda ishlashlari kerak, mas'uliyatli, ijodiy, tanqidiy va o'z bilimlariga ega, shuningdek o'qishni davom ettirish qobiliyatiga ega. Biz ommaviy axborot vositalarining odamlarning bilimlariga ta'sir qilishini isbotlay olmaymiz, shuning uchun hozirgi ta'lim haqiqatni tahlil qilishga qodir bo'lgan jamiyatimizda tanqidiy va faol tayyorgarlikka ega odamlarni yaratishga asoslangan bo'lishi kerak[4].

Odamlarni o'qitishda audiovizual savodxonlikning mavjudligi, ommaviy axborot vositalarining katta miqdordagi iste'moli voqelikni bilishning etishmasligiga olib kelmasligi muhimdir. Muhimi shundaki, nima sodir bo'lishi, qanday sodir bo'lishi va siz olgan ma'lumotlar haqida avtonom fikrlash imkoniyatiga Buni bilgandan keyin ommaviy axborot vositalari odamlarga tarbiyaviy ta'sir ko'rsatadi va ular hatto qadriyatlarni, munosabat va odatlarni ham uzatishi mumkin va pedagogikaning ommaviy axborot vositalarida nafaqat o'rganish sifatida, balki yangi va yaxshi o'quv maqsadlariga erishishda ta'lim amaliyotini qayta yo'naltirishga yordam beradigan faol amaliyotlar bilan ishtirok etishda davom etishi muhimdir.

Mamlakatimiz ommaviy axborot vositalari uzoq vaqt mafkuraviy va ma'muriy nazorat ostida ishlagani tufayli ularning hali-beri bu holatdan chiqishi, avvalo psixologik jihatdan o'zini erkin his etishi qiyin kechmoqda. Shu sababli ular o'zi uchun yangi bo'lgan hozirgi vaziyatda ba'zan hali ham nima qilish yoki nima qilmaslik haqida yuqoridan ko'rsatma kutib o'tirgandek ko'rinishi to'g'ri tanqid qilinmoqda.

Shu o'rinda ba'zi tanqidiy-tahliliy fikrlarga e'tibor qaratsak. www.kun.uz saytida berilgan xabarda quyidagilar bayon etilgan:

O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri Abdulla Aripov OAV bo'yicha selektor o'tkazmoqda. Hukumat rahbari vazirlik, hokimlik idoralari va boshqa tashkilotlarda OAV bilan ishlash talab darajasida emasligini tanqidga oldi. Bugungi kunda OAV mamlakatda sodir bo'layotgan dolzarb voqealarga tezkor munosabat bildirmoqda. Matbuotda ham turli mavzulardagi tanqidiy va tahliliy materiallar keskin ko'paydi.

Bu esa jamoatchilik fikri shakllanishida muhim rol o‘ynamoqda. Mamlakatimizda Axborot xizmatlari tizimini takomillashtirish borasida muhim qadamlar qo‘yildi. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018 yil 15 fevral kuni e‘lon qilingan “O‘zbekiston Respublikasi davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlarining axborot xizmatlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 125-sonli qarori sohani yanada rivojlantirdi.

Xulosa: Bugungi kunda OAV ni davlatimiz rahbari shaxsan o‘zi qo‘llab-quvvatlamogda. 2020-yil 27-iyun kuni nishonlanadigan Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlari kuni munosabati bilan tabrigi davlat rahbari matbuot xizmati tomonidan e‘lon qilindi. Eng asosiysi, ommaviy axborot vositalari mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli o‘zgarish va yangilanish jarayonlarini har tomonlama tahlil qilib, joylardagi ijtimoiy muammolar, xato va kamchiliklarga davlat idoralari va jamoatchilik e‘tiborini qaratmoqda”, — deya qayd etildi tabriknomada. Shavkat Mirziyeyov bo‘lg‘usi jurnalistlar chuqur bilim va kasb mahoratini, ona tili bilan birga chet tillarni, faol fuqarolik pozitsiyasini, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, notiqlik malakasini puxta egallashlariga alohida e‘tibor qaratishi kerakligini bildirdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. *Тоштемуров Р.А. Ўқувчиларда ўқишга нисбатан ижобий муносабатни намоён бўлишининг динамик хусусиятлари. SCHOLAR, Multidisciplinary Scientific Journal, Volume 1, ISSUE 14, 2023, Pp 86–92*

2. Nosirova S. M. O‘quvchi yoshlarning mediakompedentligini rivojlantirish muammosini yechish yo‘llari -2019 51-b.

3. O‘zbekiston Respublikasining "Ommaviy axborot vositalari to‘g‘risida"gi (yangi tahriri) qonuni. /Axborot va axborotlashtirishga oid normativ-huquqiy hujjatlar to‘plami. -T.: Adolat, 2008

4. To‘lqin Eshbekov. Axborot xizmatlari. O‘quv qo‘llanma. Toshkent-2019.